

ERKEN YAŞ GİTAR EĞİTİMİYLE İLGİLİ BASILI ÖĞRETİM MATERYALLERİNİN KARŞILAŞTIRMALI ANALİZİ¹

COMPARATIVE ANALYSIS OF THE PRINTED MATERIALS ON GUITAR TRAINING FOR KIDS

Işıl Kalaycıoğlu²

Ali Erim³

ÖZ

Bu araştırmanın temel amacı; erken yaş gitar eğitimi ile ilgili basılı öğretim materyallerinin karşılaştırmalı analizlerinin yapılarak elde edilen bulgular doğrultusunda metot yazarlarına ve gitar öğretmenlerine katkı sağlamaktır. Araştırmada incelenecek metotlara literatür taraması sonucunda ulaşılmıştır. Ulaşılabilen metotlardan oluşturulan örnekleme, üçü yerli üçü yabancı olmak üzere altı gitar eğitimi kitabı oluşturmaktadır. Bu metotlar fiziksel özellikler, ön bilgi ve açıklamalar, görsel öğeler ve içerik (alıştırma-parça, teorik ve teknik öğeler) yönünden incelenmiş; elde edilen sonuçlar sıklık ve yüzde tabloları şeklinde ifade edilmiştir. Araştırma sonucunda, kategorisel olarak çözümlenen erken yaş gitar eğitimi metotlarının fiziksel özellikler, ön bilgi ve açıklamalar, görsel öğeler ve içerik (alıştırma-parça, teorik ve teknik öğeler) açısından ölçünlü (standart) bir görünüm sergilememelerine karşın; genel bir çerçevede bakıldığında bu metotların fiziksel ve içeriksel yapılarının 6-9 yaş aralığındaki çocukların gelişim özelliklerine ve müzik eğitiminin temel ilkelerine uygun olduğu belirlenmiştir. Ancak inceleme ölçütleri bakımından tüm yönleriyle erken yaş gitar eğitimine uygun bir kitabın da bulunmadığı görülmüştür. Araştırmada, elde edilen bu sonuçlar dikkate alınarak erken yaş gitar eğitimine yönelik metotlarda bulunması gereken özelliklerle ilgili önerilere ayrıntılı bir biçimde yer verilmiştir.

Anahtar Sözcükler: Müzik Eğitimi, Çalgı Eğitimi, Gitar, Çocuklar İçin Gitar Eğitimi, Gitar Metodu.

ABSTRACT

The main purpose of this study is to compile a comparative analysis of a selected the printed materials on guitar training for kids and thereby contribute to method authors and guitar trainers with the findings of the research. The method books that are included in this research has been chosen after literature review on the subject matter. Sampling for the research was based on six guitar instruction books, which consisted of three domestic and three international samples. Those books were evaluated for physical attributes, preliminary information and explanation, visual aids, content (exercise-song, theoretical and technical elements); results were demonstrated by means of frequency and percentile tables. Categorical analysis method was used to analyze the data. Even though the results do not explicitly indicate a standardized approach in physical attributes, preface and descriptions, visual aids, content (exercise-song, theoretical and technical elements), when we consider physical attributes and contents of the books they demonstrate common traits in fulfilling basic principles of musical training and development particularities for kids in ages between 6-9. However, none of the books was appropriate guitar training for kids with respect to our research metrics. As a consequence of aforementioned results, we conclude our study with a comprehensive a list of guidelines for method books for kids guitar training.

Keywords: Music Education, Instrument Training, Guitar, Guitar Training For Kids, Guitar Method Books.

¹ Başvuru tarihi:21.03.2016 - Kabul tarihi: 22.06.2016

² Öğretmen, Milli Eğitim Bakanlığı, isilkalaycioglu90@gmail.com.

³ Doç. Dr., Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü, Müzik Eğitimi Anabilim Dalı, erimalier@yahoo.com

Bu çalışma, A.İ.B.Ü. Eğitim Bilimleri Enstitüsünde 2016 yılında tamamlanan aynı adlı yüksek lisans tezinden üretilmiştir.

1. GİRİŞ

Müzik, insan hayatının vazgeçilmez bir parçasıdır. İnsan, doğumundan ölümüne kadar evde, işte, okulda, sokakta, her yerde müzikle iç içedir. “Birey olarak insan, bebeklik döneminde ninnilerle; erken çocukluk döneminde sayışma, tekerleme, müzikli masal ve oyunlarla; geç çocukluk ve gençlik dönemlerinde türkü, şarkı, marş ve başka çeşitli müziklerle yoğrulur, yetişkinlik ve yaşlılık dönemlerinde de yaşamının önemli bir bölümünü müzikle doldurur, müzikle geçirir” (Uçan, 2005: 12). İnsan, müzikle daha çocuk yaşlarda tanışır. Çünkü müzik, çocuğun eğitiminde kullanılmaya yatkın olan ve onun duygularına hitap eden bir sanat dalıdır. Yavuzer’e (2001:203) göre “müzik, diğer sanatlara oranla çocuğa daha açıktır. Çünkü bu, kişiliğin enformasyonu ve ahlaksal doyumun gelişimiyle yakından ilgili olan artistik ve estetik doyumun gelişmesini sağlamaktadır”.

Müzikle ilgili her türlü bilgi ve becerinin bireylere sistemli ve etkili şekilde kazandırılması müzik eğitimi yoluyla gerçekleşmektedir. Müzik eğitimi, bireylerde bilinçli müzik yaşantıları oluşturmayı amaçlar. “Müzik eğitimi, bireye kendi yaşantısı yoluyla amaçlı olarak belirli müziksel davranışlar kazandırma, bireyin müziksel davranışlarında kendi yaşantısı yoluyla amaçlı olarak belirli değişiklikler oluşturma ya da bireyin müziksel davranışını kendi yaşantısı yoluyla amaçlı olarak değiştirme veya geliştirme sürecidir” (Uçan, 2005:30).

Çocuklarda müzik eğitiminin önemli bir boyutunu oluşturan müzik yeteneği birçok eğitimci tarafından tartışılmaktadır. Müzik yeteneğinin türü, seviyesi ve nasıl bir gelişim gösterdiği, gelişiminde nelerin etkili olduğu merak edilmektedir. Bu bağlamda yapılan araştırmalarda, müzik yeteneğinin çocuklarda doğuştan var olan bir özellik olduğuyula ilgili görüşler ortaya çıkmıştır. Antropolog John Blacking Güney Afrika’da Venda çocuklarının müzikal doğasını inceleyerek; müzik yeteneğinin çocukların vücudunda ortaya çıkmak ve gelişmek için bekleyen doğal bir yetenek olduğunu gözlemledi (Campbell ve Kassner, 2014). Diğer taraftan müzik yeteneğinin her ne kadar doğuştan geldiği kabul edilse de erken yaşlarda ve uygun çevre ortamlarında bilinçli müzik yaşantıları sağlanmazsa bu yeteneğin gelişmeyeceği görülmüştür. “Müzik yeteneği doğal ve dış koşullarla beslenen bir üründür. Çevre ile kalıtımın her ikisi de bilinmeyen oranlarda müzik yeteneğine katkı sağlar. Küçüklüğünde müzikle ilgili çevresel etkinlikler içinde olmayan birisi, sahip olduğu müzik yeteneği oranında bir müzik başarısını asla gösteremez” (Göğüş, 1999; akt. Göğüş, 2009:92). “Kalıtım yoluyla sahip olunan müzik yeteneğinin ortaya çıkması için bireyin bu yeteneğini geliştirici bir ortamda olması gerekmektedir. İyi bir müzik eğitimi almadığı takdirde bu yeteneğin yeterince gelişmesi söz konusu olmayacaktır” (Aydın, 2006:38).

Bireylerde müzik yeteneği küçük yaşlarda ortaya çıkar ve gelişim özelliklerine göre farklılık gösterir. Uçan'a (2005:16) göre "çocukların yaklaşık yarısında daha 2-6 yaşları arasında görülmeye başlanan özel müziksel kıvılcıklar, hızlı bir gelişim içinde biçimlenen bireysel müzik yetenekleri olarak ilk en yüksek noktasına onuncu ve on birinci yaşlarda erişir". Bu nedenle bu yaşlar çocuğun müzik yeteneğinin şekillendirilmesi açısından kritik dönemlerdir. Diğer taraftan çocuklar üzerinde yapılan araştırmalar, müzik eğitiminin çocuklarda bilişsel, duyuşsal ve devinsel becerilerin tümünü geliştirdiğini göstermiştir. Bu araştırmalardan Draper ve Gayle'nin (1987) 1887 ve 1982 yılları arasında yayımlanmış 108 müzik ders kitabını inceleyerek elde ettiği bulgular şöyledir:

1. Kendini ifade etme becerisini ve yaratıcılık zevkini geliştirir.
2. Estetik duygusunu geliştirir.
3. Motor gelişimi ve ritmik gelişim sağlar.
4. Kültürel mirasın devamını sağlar.
5. Ses ve dil gelişimine katkıda bulunur.
6. Bilişsel gelişime ve soyut düşünmeye katkıda bulunur.
7. Sosyal ve grup becerileri kazandırır (Akt. Miche, 2002:2).

Müzik eğitiminin dinleme, söyleme, çalma, yaratma gibi alanlarından belki de en önemlisi çalgı çalma eğitimidir. Altınok'a (1998:76) göre "müzik en doğru şekilde çalgı çalarak öğrenilir". Say (2001), çalgı çalmayı bir müzik enstrümanı ile müzik yapma edimi olarak tanımlamıştır. Etkin bir çalgı çalma becerisi ancak çalgı eğitimiyle kazanılmaktadır.

Çalgı çalma, vücut-zihin koordinasyonu ve üst düzey konsantrasyon gerektirir. Bu sebeple "bir çalgıdaki müziksel performans, müzik yeteneklerinin diğer alanlarından daha üst düzey bir müziksel aktivitedir" (Campbell ve Kasner, 2014: 9). Çalgı eğitimi bireyde birçok alanın gelişimine de katkı sağlar; erken yaşta müzik enstrümanı çalan çocukların IQ oranının daha yüksek olduğu, beynin bazı bölgelerinin diğer çocuklara göre daha fazla geliştiği, okulda başarı oranlarının, özellikle matematik ve okuma alanlarında, daha yüksek olduğu saptanmıştır (Uszler, Gordon ve Smith, 2000; akt. Yener, 2011:121).

Bir çalgıda ilerleyebilmek ve etkin çalgı çalma becerileri kazanabilmek için çalgı eğitimine erken yaşta başlamak önemlidir. Miche'ye (2002) göre çocukların sistemli çalgı eğitimi derslerine başlaması için yedi yaş en uygun dönemdir. Ancak dokuz yaşındaki bir çocuk, yedi yaşındaki çocuktan daha hızlı çalgı çalmayı öğrenir. Çünkü dokuz yaşındaki çocuk fiziksel olarak çalgı çalmaya daha uygundur. Ayrıca dokuz yaşındaki çocuğun müzik eğitimi kitaplarındaki bilgileri okuma becerisi, dikkatini yoğunlaştırma ve yüksek motivasyon gücü daha fazla gelişmiştir. Bununla birlikte yedi yaşındaki çocuk beyni daha

esnektir ve dokuz yaşından sonra kullanılmayan nöron bağlantıları kapanır. Bu bilgilerden yola çıkarak çalgı eğitimine 7-9 yaş arası başlanabileceği, 9 yaşın ise çalgı öğrenmek için kritik bir dönem olduğu söylenebilir. Çalgıya erken başlamanın yararları bilinmekle birlikte bu konu üzerindeki çalışmalar devam etmektedir.

Telli çalgılar grubunda yer alan gitar, Türkiye’de ve dünyada yaygın olarak kullanılan çalgılar arasındadır. Gitar hem eşlikli hem solo çalınabilmesi, çeşitli müzik türlerinde kullanılabilmesi, taşınması ve elde edinilmesinin kolaylığı nedeniyle oldukça popüler bir çalgı haline gelmiştir. Bireylerin sosyal çevresi ve medya aracılığıyla da giderek yaygınlaşmaktadır. Bu durum gitar eğitimini önemli hale getirmiştir. “Gitar eğitimi temelde çalgıyı tanıma, çalma ve kullanmayı öğrenerek, form bilgileri ışığında, müzik eserlerinde bestecinin isteklerini icra etmek için davranış kazandırma sürecidir” (Kanneci, 2005:7).

Son dönemlerde gitarın popülerleşmesi gitar eğitime başlama yaşının düşmesini de beraberinde getirmiştir. Ancak çocukların fiziksel gelişimini (küçük kas gelişimi, sağ el-sol el koordinasyonu ve el-göz koordinasyonu) tamamlamamış olmaları erken yaşta gitar eğitimini zorlaştırmaktadır. Çocukların gitar eğitime başlama yaşlarıyla ilgili eğitimcilerin görüşlerine bakıldığında; Campbell ve Kassner’a (2014:229) göre “çocuklar, elleri telleri kavrayabilecek kadar büyüdüğünde gitar çalmaya hazır olurlar. Bu gelişim birçok çocukta dokuz yaş civarında meydana gelir” . Elmas’a (2003: 91) göre ise; “gitar fiziki güç isteyen bir çalgı olduğundan, gitar çalmaya başlayabilmek için gerekli fiziki güce erişilmiş olmalıdır. Bu da 12 yaş civarındadır. Daha önce başlamak çeşitli zorlanmalara neden olacağından gencin müzikten kopmasına yol açabilir. Bazı durumlarda çok yetenekli ve istekli öğrenci için özel olarak imal edilmiş küçük ebatlı gitar kullanmak koşulu ile yaş sınırı daha geriye indirilebilir”.

Türkiye’de piyano eğitimine okul öncesi dönemde başlanabilirken gitar eğitiminde bu durum nadir olarak görülmektedir. Bu, gitarın yapısı ve okul öncesi çocukların gelişim özellikleri ile ilgilidir. Araştırmacıların ve eğitimcilerin, çocukların gelişim özellikleriyle ilgili görüşleri doğrultusunda gitar eğitimine 7-9 yaş arası bir dönemde başlanabileceği; ancak gelişim özelliklerinin uygun olması halinde 6 yaş çocuklarının da gitar eğitime başlayabileceği söylenebilir. Gitar eğitimine 6-7 yaşlarında başlanması halinde fiziksel zorlanmalardan ötürü çalgı çalma gelişiminin yavaş olacağı açıktır. Ancak bu, gitar eğitimine başlanması için bir engel değildir. Gitar eğitiminde bu dönem, hızlı gelişimin beklenmediği, bilgi becerilerin özümsemekle geliştirildiği bir süreç olmalıdır. Eğitime bu yaşlarda başlanarak istikrarlı bir şekilde devam edildiğinde, çocukların gelişim özelliklerinin farklılaşmasıyla birlikte daha sistemli bir eğitim sürecinin oluşması sağlanabilir. Gitarda teknik ve müzikal anlamda

olgunluğa ulaşmak yıllar süren çaba gerektirdiği için gitar eğitimine erken yaşta başlanması büyük önem taşımaktadır.

Çalgı eğitiminde basılı öğretim materyalleri denildiğinde akla metotlar gelmektedir. Bu çalgı eğitimi kitapları, öğretim kalitesini ve öğrenci başarısını olumlu yönde etkileyecek niteliklere sahip olmalıdır.

“Türkiye’de gitar eğitiminin ilk başladığı dönemlerden bu yana özengen gitar eğitimi ve mesleki gitar eğitiminde kullanılan başlangıç kitaplarının sayısı ve çeşidi çok fazla değildir. Bu metotlar arasında ilk akla gelenler; Ferdinando Carulli, Matteo Carcassi, Fernando Sor, Mario Rodriguez Arenas, Nicolas Alfonso, John Mills ve Ziya Aydıntan’ın gitar kitaplarıdır” (Erim, 2005:6).

Bugün sosyal-ekonomik olanakların artması ve gitarın popülerleşmesi, gitar eğitimine başlama yaşının düşmesini beraberinde getirmiştir. Bu durum erken yaş gitar eğitimi ile ilgili öğretim materyallerini önemli hale getirmiştir. Öğretim sürecine rehberlik eden ve öğretim sürecinde yaygın olarak kullanılan çalgı eğitimi metotları, öğretim materyalleri arasında önemli bir yer teşkil etmektedir. Çalgı eğitimi için yazılmış iyi bir çocuk kitabı; çocukların duyuşsal, bilişsel ve devinişsel gelişim özelliklerine uygun, teknik anlamda zorluk yaratmayacak düzeyde ve gitarda temel becerileri kazandırmaya yönelik hazırlanmış olmalıdır. Ayrıca kullanılan görsel öğelerin içerikle uyumlu ve çocukları motive edici nitelikte olması beklenir. Bununla birlikte kimi zaman gitar öğretim sürecinde tek metot yeterli olmamakta, öğrencinin ilgisine, yaşına, fiziksel yapısına ve kitabın beklentileri karşılama durumuna bağlı olarak farklı metotlara ihtiyaç duyulmaktadır.

Gitarın artan popülerliği ve gitar eğitiminin erken yaşlarda başlamasının önemi erken yaş gitar eğitimine yönelik metot hazırlama çalışmalarına ihtiyacı da beraberinde getirmektedir. Bu bağlamda erken yaş gitar eğitimiyle ilgili metotların incelenerek bu metotlarda bulunan ortak özelliklerin belirlenmesi, çalgı eğitimi kitabı hazırlamayı düşünen veya hazırlamakta olan metot yazarlarına ve çalgı eğitimcilerine farklı bakış açıları kazandırması bakımından yararlı olacağı düşünülmektedir. Bu çalışmada erken yaş gitar eğitimiyle ilgili metotların özelliklerini belirlemek için şu sorulara yanıt aranmıştır:

Metotların fiziksel özellikleri nelerdir?

Metotlardaki açıklamalar ve önbilgiler nelerdir?

Metotlardaki görsel öğeler nelerdir ve nasıl kullanılmıştır?

Metotlarda konular nelerdir ve konular arası bağlantılar nasıldır?

Metotlarda konulara yönelik açıklamalara ne oranda yer verilmiştir?

Metotlardaki alıştırmaların temel teknik beceriler, nota öğretimi ve nota yazım çalışmalarına dağılım oranı nasıldır?

Metotlardaki parçaların müzik türlerine göre dağılım oranı nasıldır?

Metotlarda kullanılan etüt ve parçaların dağılım oranı nedir?

Metotlarda kullanılan etüt ve parçalarda melodik ve ritmik yapılar nasıldır?

2. YÖNTEM

2.1. Araştırmanın Deseni

Araştırma betimsel nitelikli olup, araştırmanın yürütülmesinde nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. “Betimsel araştırmalar, olayı olduğu gibi araştırmaya ve var olan durumu belirlemeye çalışan araştırmalardır. Bu tür araştırmalarda, ele alınan olaylar ve durumlar ayrıntılı bir şekilde araştırılmakta, daha önceki olaylar ve durumlarla ilişkisi incelenerek ‘ne’ oldukları betimlenmeye çalışılmaktadır” (Karakaya, 2012:59). Nitel araştırma, “gözlem, görüşme ve doküman analizi gibi nitel veri toplama yöntemlerinin kullanıldığı, algıların ve olayların doğal ortamda gerçekçi ve bütüncül bir biçimde ortaya konmasına yönelik nitel bir sürecin izlendiği araştırma olarak tanımlanmaktadır” (Yıldırım ve Şimşek, 2008:39). Bu bağlamda araştırmada, toplanan yazılı dokümanlar incelenerek, yorumlanmış ve birtakım sonuçlara ulaşılmıştır.

2.2. Örneklem

Araştırmada seçkisiz olmayan örnekleme yöntemlerinden uygun örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Uygun örnekleme zaman, para ve işgücü açısından var olan sınırlılıklar nedeniyle örneklemin kolay ulaşılabilir ve uygulama yapılabilir birimlerden seçilmesidir. Burada araştırmacı, ihtiyaç duyduğu büyüklükteki bir gruba ulaşana kadar en ulaşılabilir olan veri kaynağından örneklemini oluşturmaya başlar (Büyüköztürk vd., 2014). Araştırma kapsamına alınan metotlar, ulaşılabilen kaynaklardan seçilmiştir.

Araştırmada örnekleme erken yaş gitar eğitimi ile ilgili üçü yerli üçü ise yabancı altı gitar eğitimi kitabı oluşturmaktadır. Araştırmada seçkisiz olmayan örnekleme yöntemlerinden uygun örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Uygun örnekleme zaman, para ve işgücü açısından var olan sınırlılıklar nedeniyle örneklemin kolay ulaşılabilir ve uygulama yapılabilir birimlerden seçilmesidir. Burada araştırmacı, ihtiyaç duyduğu büyüklükteki bir gruba ulaşana kadar en ulaşılabilir olan veri kaynağından örneklemini oluşturmaya başlar. (Büyüköztürk vd., 2014) Araştırma kapsamına alınan metotlar, ulaşılabilen kaynaklardan seçilmiştir.

Araştırmada örnekleme oluşturan metotlar anlatım kolaylığı nedeniyle şu şekilde kodlanmıştır:

A: Bekir Küçükay "Çocuklar İçin Klasik Gitar Metodu"

B: Sezgin Atila "Renklerle Gitar Eğitimi"

C: Bülent İşbilen&Özhan Gölebatmaz "Çocuklar İçin Gitar Metodu"

D: Charles Duncan "Modern Yaklaşımla Klasik Gitar I"

E: Henrique Pinto "Sirandina"

F: Roberto Fabbri "Suoniamo La Chitarra"

2.3. Verilerin Toplanması

Araştırmada verilere kaynak tarama ve inceleme yöntemi ile ulaşılmıştır. Yıldırım ve Şimşek (2008), nitel araştırmada veri toplama yöntemlerinden "doküman analizi"ni, araştırılması hedeflenen olgu ve olaylar hakkında bilgi içeren yazılı materyallerin incelenmesi olarak tanımlamaktadırlar. Bu bağlamda, araştırma için literatür (kitap, tez, makale vb.) taraması yapılarak veriler toplanmış ve analiz edilmiştir.

2.4. Verilerin Çözülmesi

Araştırma kapsamına alınan metotlar fiziksel özellikler, önbilgi ve açıklamalar, görsel öğeler, içerik (alıştırma-parça, teorik ve teknik öğeler) yönünden karşılaştırmalı olarak analiz edilmiştir. Verilerin analizinde nitel araştırma yöntemlerinden içerik analiz modeli kullanılmıştır. İçerik analizinde temel amaç, toplanan verileri açıklayabilecek kavramalara ve ilişkilere ulaşmaktır. Betimsel analizde özetlenen ve yorumlanan veriler, içerik analizinde daha derin bir işleme tabi tutulur ve betimsel yaklaşımla fark edilemeyen kavram ve temalar bu analiz sonucu keşfedilebilir. İçerik analizinde temelde yapılan işlem, birbirine benzeyen verileri belirli kavramlar ve temalar çerçevesinde bir araya getirmek ve bunları okuyucunun anlayabileceği bir biçimde organize ederek yorumlamaktır (Yıldırım ve Şimşek, 2008). İçerik analiziyle elde edilen bazı sonuçlar frekans ve yüzde tabloları şeklinde sayısal verilerle ifade edilmiştir. Elde edilen sonuçlar doğrultusunda öneriler geliştirilmiştir.

3. BULGULAR VE YORUMLAR

3.1. Metotların Fiziksel Özelliklerine İlişkin Bulgular

Metotların fiziksel özellikleri, metotların ebadı, cilt yapısı, kapak yapısı, sayfa sayısı ve kağıt cinsi bakımından incelenmiştir.

Tablo 1. Metotların fiziksel özellikleri

	A	B	C	D	E	F
<i>Ebat(cm)</i>	19x27	20x28	19,5x27	22,5x30,5	23x30,5	22,5x30,5
<i>Cilt</i>	Tutkallı dikişli	Spiral	Tutkallı	Zımbalı	Tutkallı dikişli	Tutkallı dikişli
<i>Kapak yapısı</i>	Kalın karton	Orta kalınlıkta karton	İnce karton	Orta kalınlıkta karton	Orta kalınlıkta karton	Orta kalınlıkta karton
<i>Sayfa sayısı</i>	144	136	122	63	107	128
<i>Kâğıt cinsi</i>	Kalın 1.hamur	Kalın kuşe	İnce kuşe	Kalın 1. hamur	Kalın 1. hamur	Kalın 1. hamur

Metotlara bakıldığında çeşitli büyüklükte oldukları görülmektedir. “Milli Eğitim Bakanlığı Ders Kitapları Yönetmeliği’ne göre küçük yaş grubuna B-5 (19x27 cm) ölçülendirme sistemi uygun olmaktadır (Kaptan, 2008). Bu ölçülerde ya da bu ölçülere yakın olan A, B ve C metotlarıdır. Bu metotların diğer metotlara göre daha küçük olması, metotların kavranmasını, taşınmasını ve saklanmasını kolaylaştıran bir özelliktir. Genel olarak metotların kullanım açısından zorluk yaratmayacak büyüklükte oldukları düşünülmektedir.

Metotlarda tutkallı ve tutkallı dikişli ciltlemeler kullanıldığı görülmektedir. Bu ciltlemeler metot nota sehпасına konulduğunda kitabın kapanmasına ve sayfa çevirmenin güçleşmesine sebep olduğu için çocukların metot kullanımını zorlaştıracığı düşünülmektedir. Ayrıca tutkallı ciltleme kullanıma bağlı olarak sayfaların zamanla koparak dağılmasına sebep olabileceğinden kitabın dayanıklılığını düşürmektedir. B metodunda spiral, D metodunda zımbalı ciltleme kullanıldığı görülmektedir. Bu ciltleme yönteminin, kitabın nota sehпасında açık halde durmasını ve sayfaların kolaylıkla çevrilmesini sağladığı için, kullanım rahatlığı açısından daha uygun olacağı düşünülmektedir. Ciltleme yöntemi, kitabın dayanıklılığını arttırarak uzun süreli kullanım olanağı sağlaması bakımından önemlidir. Kılıç ve Seven’e (2005) göre sağlam ve düzgün bir ciltleme, kitabın çekiciliğini arttırmakta ve ileriki yıllarda tekrar kullanılmasını sağlayabilmektedir. Dikiş, spiral ve zımba yöntemiyle ciltlenen kitapların dayanıklılık ve sağlamlık açısından daha uzun ömürlü olduğu söylenebilir. Bu yöntemle ciltlenen kitaplar “dayanıklı olması nedeniyle, kolaylıkla ayrılmaz ve öğrenciler için itici sonuçlar (ders çalışırken formaların, sayfaların ayrılması, dağılması gibi) doğurmaz” (Kaptan, 2008:192-193).

Metotların kapakları incelendiğinde çoğunda orta kalınlıkta karton kullanıldığı görülmektedir. Metotların çocuklara yönelik olduğu düşünüldüğünde, A metodunda kullanılan kalın karton kapak, kullanım ve taşıma sırasında koruyucu bir yapı oluşturmaktadır. C metodu hariç tüm metotlarda kalın

kâğıdın kullanılması buruşma riskini azaltarak kâğıt dayanıklılığını arttırmıştır. C metodunda kullanılan ince kuşe kâğıt, arka sayfadaki resim ve yazıların ön sayfadan görülmesine neden olmaktadır.

Küçük yaştaki çocuklar gelişim özelliklerine bağlı olarak metodun sayfalarını çevirmek, metodu taşımak ve himaye etmek gibi konularda yeterince dikkatli olamayabilirler. Bu durum düşünüldüğünde ciltlemenin kaliteli ve nota sehpasında kullanıma uygun; kâğıdın ve kapak kartonunun kalın ve sağlam olması metodların dayanıklılığı açısından gerekli özelliklerdir. Metotlardaki fiziki özelliklerin kalitesi, kitabın rahat ve uzun ömürlü kullanılması açısından önemlidir. Metotların öğretimsel açıdan verimliliğinde de fiziksel yapı özelliklerinin etkisi büyüktür. İçeriğinde ne kadar yararlı bilgiler olursa olsun, fiziksel yapısı itici olan bir kitabın, öğrencinin ilgisini çekme ihtimali az olacağından, öğretimde etkili bir şekilde kullanılması zorlaşacaktır (Kılıç ve Seven, 2005).

3.2. Metotlardaki Açıklama ve Önbilgilere İlişkin Bulgular

Metotların kullanımına, içeriklerine ve gitar eğitimine yönelik açıklamalar şu şekildedir:

Tablo 2. Metotlardaki açıklamalar

A	B	C	D	E	F
-Fiziksel yapıya uygun küçük boy gitar kullanımı tavsiyesi	-Parça sonlarında yer alan başarı puanları çizelgesi hakkında açıklama	-Kitabın oluşturulma amacı hakkında kısa açıklama	-Yazarın özgeçmişi	-Öğrencinin boyuyla orantılı küçük boy gitar seçimi tavsiyesi	-Gitar eğitiminde motivasyonun önemi ile ilgili açıklama
-Ders için gerekli malzemeler (alçak sandalye, ayaklık, nota sehpa, metronom, akort aleti) (hepsi resimli)	-Gitar eğitime küçük yaşta başlamanın önemi	-Fiziksel yapıya uygun küçük boy gitar kullanılması ve standart gitarın çocuklar için uygun hale getirilmesi ile ilgili tavsiyeler (resimli)	-Gitar çalışma tavsiyeleri	-Gitar eğitiminde metot kullanımının önemi ve kullanılacak metot nitelikleri ile ilgili açıklamalar	-Kitabın içeriği ile ilgili açıklamalar (nota öğretiminde izlenen yöntem, çoksesli eşliklerin oluşturulma amacı, parçalarda kullanılan melodiler ve seçilme nedenleri, kullanılan görsel öğeler)
-Akort ve tel değiştirme konusunda tavsiyeler	-Çocukların müzik eğitiminde aile tutumunun önemi		-Metottaki tekrar bölümleri ile ilgili açıklama	-Gitar eğitiminde öğretmenin rolü ile ilgili açıklamalar ve öğretmenlere verilen tavsiyeler	-Cd içeriği ve cd ile çalışma tavsiyesi
-Metot ve metottaki çalışmalar hakkında açıklamalar (diyez bemol kullanımı, kitabın)			-Cd içeriği ve cd ile çalışma tavsiyeleri		

bölümleri, sayfa düzeni, ders süresi, kullanılan sağ el tekniği, tırnaklar) -Dvd içeriği					

Metotlarda genel olarak kitap içeriği ile ilgili açıklamalar yapılması, kitap hakkında daha kolay fikir sahibi olunmasını sağlamaktadır. Farklı şekillerde olsa da her metotta belli oranlarda açıklamalar olduğu görülmektedir. Ayrıca metotların çoğunda eğitimcilere, ailelere ve çocuklara yönelik açıklamaların, kitap kullanımına ve çalgı öğretimine rehberlik etmesi açısından yararlı olacağı düşünülmektedir. A, C ve E metotlarında küçük boy gitar kullanımıyla ilgili açıklama, kitabı öğretmen yardımı almaksızın kullanan çocuklar için faydalı bir bilgi niteliği taşımaktadır. Aşağıdaki tabloda metotlarda önbilgi niteliğindeki gitarın tanıtımına ve temel nota bilgilerine yer verilmiştir.

Tablo 3. Metotlardaki ön bilgiler

A	B	C	D	E	F
-Gitarın fiziki yapısının resimli tanıtımı -Temel nota bilgileri, müziksel terim ve işaretleri (dizek, sol anahtarı, ikilik, noktalı ikilik, dörtlük ve sekizlik nota birimleri, ölçü, ölçü çizgisi, ölçü birimi, röpriz, ilave çizgiler) -Gitar yazısındaki işaretler (sol el parmak numaraları, sağ el parmak isimleri, boş tel gösterimi, yuvarlak içindeki rakamlar)	-3 oktavlık notaların renklerle gösterimi -Gitarın fiziki yapısının resimli tanıtımı -Tırnaklar -Temel nota bilgileri, müziksel terim ve işaretleri (porte, notalar, ölçü ve ölçü çizgisi, bitiş çizgisi, döneç, dolap, da capo, vuruş, susku, uzatma noktası, uzatma bağı, diyez, bemol, naturel, bir, yarım ve çeyrek vuruşluk tartımlar)	-Gitarın kısaca tarihçesi -Gitar türlerinin resimli tanıtımı -Gitarın fiziki yapısının resimli tanıtımı -Temel nota bilgileri, müziksel terim ve işaretleri (birlik, noktalı ikilik, ikilik, noktalı dörtlük, dörtlük ve sekizlik gibi nota değerleri ve susları, tekrar işareti, dolap, diyez, bemol, naturel, bağ, tablature)	-Gitarın fiziki yapısının resimli tanıtımı -Akort burguları ve akort yöntemleri ile ilgili bilgiler -Tırnaklar -Temel nota bilgileri, müziksel terim ve işaretleri (porte, notalar, notaların harflerle gösterimi, oktav, ritim, ölçü sayısı, dörtlük, noktalı dörtlük, ikilik, birlik, sekizlik nota değerleri ve vuruşları, suslar, eksik ölçü, bağlar, diyez, bemol,	-	-Gitarın fiziki yapısının çizimli tanıtımı -Temel nota bilgileri, müziksel terim ve işaretleri (porte, sol anahtarı, dörtlük, noktalı dörtlük, ikilik, noktalı ikilik, birlik, sekizlik nota süreleri, ölçü, ölçü çizgisi, ölçü birimleri, uzatma bağı, üçleme, dörtlük, birlik ve sekizlik sus)

			naturel, ton kavramı, dolap)		

Metotların çoğunluğunda gitarın bölümleri resim ve çizimlerle desteklenerek tanıtılmıştır bunun yanı sıra temel nota bilgileri, müziksel terim ve işaretlerine de yer verildiği görülmektedir.

3.3. Metotlardaki Görsel Öğelere İlişkin Bulgular

Metotlardaki görsel öğeler; kapakta ve iç sayfalarda kullanılmış olan görsel imge tipleri, kapak ve iç sayfaların rengi, iç sayfalardaki görsel öğelerin renkli veya siyah-beyaz oluşu, sayfa düzeni, nota yazı ve işaretlerinin büyüklüğü gibi unsurlardan oluşmaktadır. Aşağıdaki tabloda metotlarda kullanılmış olan görsel imge tiplerine yer verilmiştir.

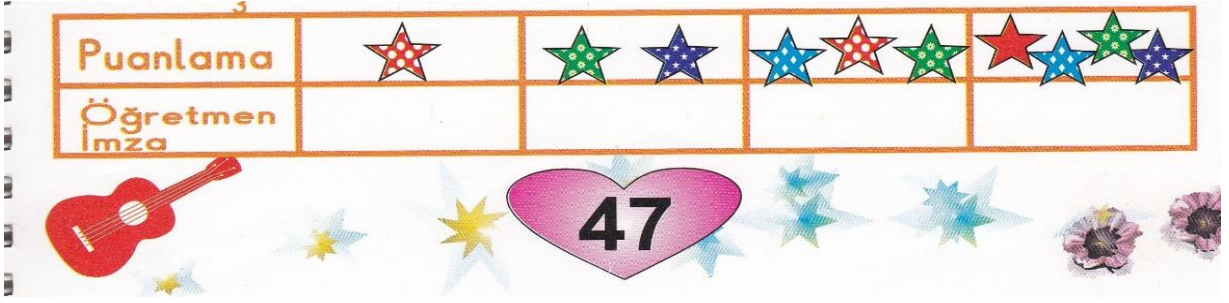
Tablo 4. Görsel imge tipleri

	A	B	C	D	E	F
İllüstrasyon	✓	✓	✓			
Resim			✓			
Fotoğraf	✓		✓	✓	✓	✓
İmaj	✓		✓	✓		
Çizim	✓	✓		✓	✓	✓
Simge		✓	✓	✓		✓
Tablo		✓				
Düşünce balonu			✓			

Tabloda da görüldüğü gibi metotlarda kullanılan görsel imge tipleri illüstrasyon, resim, fotoğraf, imaj, çizim, simge, tablo ve düşünce balonudur.

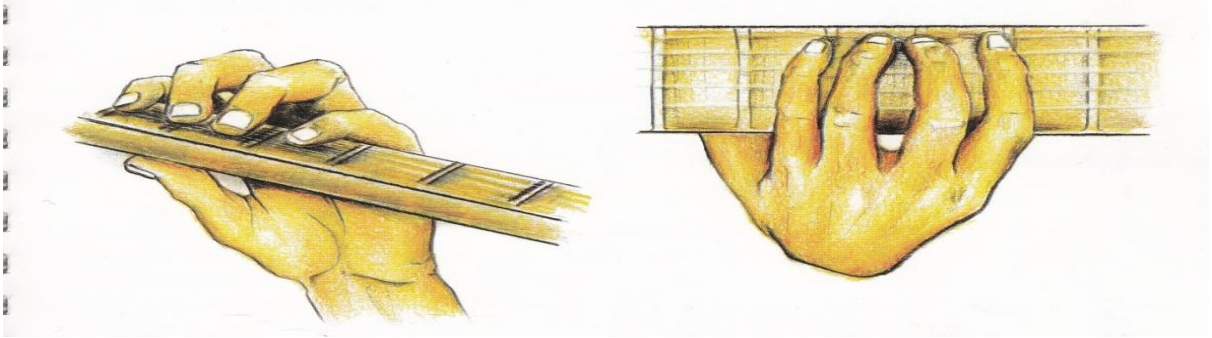

Resim 1. B Metodundaki Üst Boşlukları Dolduran Görsel Öğeler

Resim 2. B Metodundaki Alt Boşlukları Dolduran Görsel Öğeler

Yukarıdaki resimde görüldüğü gibi B metodunda renkli notalar kullanılmıştır. Kullanılan nota yazım ve işaretlerinin oldukça büyük olduğu görülmektedir. Metodun tüm sayfalarında üst ve alt boşlukları dolduran çeşitli görsel illüstrasyonlar bulunmaktadır. Gitarda notalar, akor ve ritim konularında çizim, diğer konularda ise illüstrasyon kullanılmıştır. Konu açıklamalarının bazılarında konuya dikkat çekmek amaçlı simge kullanıldığı görülmektedir. Metodun hemen tüm konuları görsel öğelerle desteklenmiştir.

Resim 3. B Metodundaki Sol El Tutuşu

Diğer taraftan metotlarda kullanılan görsel öğelerin ilgi çekici olmasının yanında öğretim açısından doğru bilgiyi de içermesi gerekmektedir. Yukarıdaki resimde görüldüğü gibi sol el tutuşu konusunda illüstrasyon kullanılmıştır. İllüstrasyonda sol el konumunun yanlış uygulandığı (parmakların perde demirine basması yanlış bir konumdur) görülmektedir.

Genel olarak metotlara bakıldığında iç sayfalardaki görsel öğelerin yerli metotlarda renkli, yabancı metotlarda siyah-beyaz olduğu görülmektedir. Görsel imgelerin net ve anlaşılır olduğu ve çoğunlukla hayvan figürlerinin kullanıldığı görülmektedir. Metot kapaklarının hepsinin renkli olduğu ve hepsinde görsel imge kullanıldığı, metot kapaklarında kullanılan görsel imgelerin içerikle bağlantılı olduğu görülmektedir. Genel olarak metotlarda sayfa düzeninin çocuklara yönelik olduğu, çeşitli renk, boyut ve formlarda görsel imgelerin kullanıldığı, süsleyici, açıklayıcı ve metni tamamlayıcı görsel imgelerin kullanıldığı görülmektedir.

Çocuk kitaplarında görsel öğelerin kullanımı oldukça önemli ve gereklidir. “Eğitim bilimciler, çocukların öğrenmelerinde görsel yolun, etkin öğrenme yollarından biri olduğunu belirtirler” (Kaptan ve Kaptan, 2008: 160). Görsellik, sözel olanın görsel yolla anlatımıdır. Bu nedenle görsellik, bilginin kalıcı olması ve çocuğa estetik bilincin yerleştirilmesi açısından önemlidir. Görsel öğelerden olan resimlemeler, metnin (bilginin) kavranmasına yardımcı ve dersin sevilmesinde etkilidir (Kaptan ve Kaptan, 2005). Kullanılan resimlemelerin pedagojik etkileri de çok önemlidir. Pek çok psikolog ve uzman bu konuda araştırma ve deney yapmıştır. Özellikle 1. ve 2. sınıf çocukları illüstrasyon yerine fotoğraf gösterildiğinde hatırlama gücü çökmektedir. Çocuklar fotoğrafta gördüklerinden çok daha düşsel bir dünyada yaşamaktadırlar ve fantezilerini geliştiren resimlemeler gördükçe, daha yaratıcı olurlar. Çocuklar karşılaştıkları resimlemelerde görsel kalite ve estetik değer buldukları takdirde algılamaları kolaylaşır (Kaptan ve Kaptan, 2005). Çocuk kitaplarında dikkat edilmesi gereken diğer bir görsel öğe de görsel imgelerdeki renk seçimidir. Renk seçimi yaş gruplarına göre değişebilmektedir. Kaptan ve Kaptan’a (2005) göre 7-9 yaş dönemi çocuklarında renk-obje ilişkisi tam olarak gelişmediğinden; sıcak ve canlı renklerde yapılan resimlemeler çocuğun kitaba olan ilgisini arttıracaktır. Bu dönem çocuk kitaplarında, siyah-beyaz resimlemeler kullanılmamalıdır. Çocuk kitaplarında kullanılan çeşitli görsel imgelerin ilgi çekmekte ve konuyu somutlaştırmada oldukça etkili olduğu bilinmektedir. Ancak görsel imgelerin gereğinden fazla olması ya da yanlış kullanılması ilgi dağılmasına ve kafa karışıklığına sebep olabilir. Çocuklardaki dikkat dağınıklığı ve odaklanma gücü düşünülüğünde görsel imge seçimi ve kullanma sıklığı konusunda dikkatli ve titiz davranılması gerekmektedir.

4.4. Metotlardaki Konular ve Konular Arası Bağlantılara İlişkin Bulgular

Aşağıdaki tabloda metotlardaki konulara yer verilmiştir.

Tablo 5. Metotlardaki konular

A	B	C	D	E	F
I. Bölüm -Tutuş ve oturuş pozisyonu -Sağ el parmak sembolleri ve sol el parmak numaraları -Sağ el ve sol el pozisyonu -Boş tellerin şeması	-Tutuş ve oturuş pozisyonu -Sağ el parmak sembolleri -Tirando vuruşu -İnce mi, si ve sol telleri -Sol el parmak numaraları ve tutuş pozisyonu -1. ve 2. telde I. pozisyon notaları	-Gitar tutuş ve oturuş biçimleri -Sağ el parmak sembolleri ve sol el parmak numaraları -Sağ el ve sol el tutuş pozisyonu -İnce mi telinde notalar (mi, fa, sol, la)	-Tutuş ve oturuş pozisyonu -Sağ el pozisyonu -Apoyando vuruşu -Sağ el parmak sembolleri -Başparmak kullanımı -İnce mi, si ve sol telleri -İnce mi, si, sol tellerini birleştirme	I. Bölüm -Tutuş ve oturuş pozisyonu -Sağ el pozisyonu -Apoyando vuruşu -Sol el parmak numaraları ve tutuş pozisyonu II. Bölüm -İnce mi teli -Mi telinde fa notası	-Tutuş ve oturuş pozisyonu -Sol el parmak numaraları ve sol el pozisyonu -Sağ el parmak sembolleri ve sağ el pozisyonu -Sol teli -Sol telinde la notası -Si teli

-I.pozisyonda kullanılacak notaların şeması - Tirando vuruşu -Kalın mi, la ve re telleri -La ve re tellerinde 2. parmağı çalıştırma -Mi, la ve re tellerinde 3. parmağı çalıştırma -Kalın mi telinde 1. parmağı çalıştırma -Bas tellerde çıkıcı ve inici diziler -Sol telinde I. pozisyon notaları -Si telinde I. pozisyon notaları -İnce mi telinde I. pozisyon notaları -İnce tellerde çıkıcı ve inici diziler -Bas ve tiz tellerde eşlik II. Bölüm -İki sesin aynı anda çalınması -Arpej -Oktav -Üç sesin aynı anda çalınması -Dört sesin aynı anda çalınması	-3. telde I. pozisyon notaları -3. telde sol diyez notası -1. telde fa diyez, 2. telde do diyez notası -4, 5 ve 6. tellerde I. pozisyon notaları -Apoando vuruşu -Do majör dizi -4. telde fa diyez notası -Akor -Ritim kalıpları -1. telde sol diyez notası -3. telde sol diyez ve la diyez notaları -3. telde si bemol notası -Sağ elde başparmak kullanımı -Arpej	-İnce mi telinde fa diyez ve sol diyez notaları -Si telinde I. pozisyon notaları -Si telinde do diyez ve re diyez notaları -Sol telinde I. pozisyon notaları -Sol telinde sol diyez ve si bemol notaları -Re telinde I. pozisyon notaları -Re telinde re diyez ve fa diyez notaları -La telinde I. pozisyon notaları -La telinde si bemol ve do diyez notaları -Kalın mi telinde I. pozisyon notaları -Kalın mi telinde fa diyez ve sol diyez notaları -İki teli aynı anda çekme -Akorlar -Ritimler ve arpejler	-Kalın mi, la ve re telleri -Başparmakla diğer parmakları birleştirme -Tirando vuruşu -Sol el pozisyonu -1. telde I. pozisyon notaları -2. telde I. pozisyon notaları -1. ve 2. telleri birleştirme -Sağ el parmaklarının kesişmesi -3. telde I. pozisyon notaları -Bas tellerin tiz tellere eşliği -İki sesli müzik -4. telde I. pozisyon notaları -5. telde I. pozisyon notaları -1. ve 2. telde I. pozisyon diyez, bemolleri -3. telde I. pozisyon diyez ve bemolleri -Bas ve tiz teli aynı anda çekme -4. ve 5. telde I. pozisyon diyez, bemolleri -1. telde la notası -İki oktavlı kromatik gam -6. telde I. pozisyon notaları -6.telde I. pozisyon diyez ve bemolleri -Yeni parmak kombinasyonları -Akorlar	-Mi telinde sol notası -Si teli -Si telinde do notası -Si telinde re notası -Sol teli -Sol telinde la notası -La teli -Re teli -Kalın mi teli -Sol telinde sol diyez notası -Si telinde do diyez notası -İki sesin birleştirilmesi -Re telinde mi notası -Re telinde fa notası -La telinde si notası -La telinde si notası -La telinde do notası -La telinde do notası -Oktav -Kalın mi telinde sol notası -Kalın mi telinde fa notası	-Si telinde do notası -Si telinde re notası -İnce mi teli -Mi telinde fa notası -Mi telinde sol notası -Re teli -İnce mi telinde fa diyez notası -Re telinde mi notası -Re telinde fa notası -Re telinde fa diyez notası -La telinde do notası -La telinde si notası -La teli -Kalın mi telinde sol notası -Mi telinde fa notası -Mi teli -Si telinde do diyez notası -İnce mi telinde la notası -Sol telinde sol diyez notası -Sol telinde si bemol notası

Metotlardaki konular incelendiğinde, genel olarak erken yaş gitar öğretimine uygun oldukları, çocukların gitar eğitimine başlangıç oluşturacak temel becerileri kazandırmaya yönelik konuların yer aldığı görülmektedir. Fakat B, C ve D metotlarında ileri düzey bir konu olan “akorlar” konusuna yer verilmiştir. Elmas'ın (2003) da belirttiği gibi gitarın sapı üzerinde aynı anda birkaç sese birden basabilmek bir çocuk için zordur. Akor konusunda çocukların gelişim özellikleri göz önünde bulundurulup, basmakta zorlanmayacakları basit akorlar tercih edilmesinin çocuk kitapları için daha

uygun bir yaklaşım olacağı düşünülmektedir. Ayrıca metotların çoğunluğunda konular arası bağlantıların aşamalı bir yapı oluşturduğu söylenebilir.

4.5. Metotlardaki Konulara Yönelik Açıklamalar ve Oranlarına İlişkin Bulgu ve Yorumlar

Tablo 6. Metotlarda konulara yönelik açıklama oranları

	-	+	Toplam	%
Küçükay (A)	3	18	21	85.7
Atila (B)	9	11	20	55
İşbilen&Gölebatmaz(C)	10	8	18	44.4
Duncan (D)	1	29	30	96.6
Pinto (E)	18	7	25	28
Fabbri (F)	1	25	26	96

Not: Konulara yönelik açıklamalara yer verilme sayısı + ile, yer verilmeme sayısı – ile gösterilmiştir.

Çocuk kitaplarındaki açıklamalar hem nicelik hem de nitelik bakımından oldukça önemlidir. Konuların iyi anlaşılması için etkili ve yeterli açıklamaların yanında kullanılan dilin de çocuklara uygun olması gerekmektedir. Çocuk metotlarının gitar öğretimine başlangıç için iyi bir temel oluşturması ve hem öğrenciye hem de öğretmene rehberlik etmesi açısından yapılacak olan açıklamaların titizlikle oluşturulması oldukça önemlidir. Konulara yönelik açıklama oranları tablosunda da görüldüğü üzere genel olarak açıklama oranlarının yeterli olduğu görülmektedir.

4.6. Temel Teknik Beceriler, Nota Öğretimi Ve Nota Yazım Çalışmalarına İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Aşağıdaki tabloda alıştırımlar; temel teknik beceriler, nota öğretimi ve nota yazım çalışmaları olarak sınıflandırılmıştır.

Tablo 7. Alıştırımların temel teknik beceriler, nota öğretimi ve nota yazım çalışmalarına dağılımı

		A	B	C	D	E	F
Temel Teknik Beceriler	-Sağ el tekniği (<i>Apoyando, tirando, başparmak</i>)	-	-	-	4	3	-
	-Sağ el-sol el koordinasyonu	-	3	-	-	6	-
	-Dizi	5	2	-	8	-	-
	-Arpej	8	8	3	-	-	-
	-Ritim	2	2*	-	2	4	-
	-İki ya da daha çok sesin birlikte çalınması	13	-	1	2	7	-
	-Oktav	1	-	-	-	9	-
	-Akor	-	-	-	1	-	-

Nota Öğretimi	Tüm tellerde notalar	12	3	12	29	78	26
Nota Yazım Çalışmaları	Boşluk doldurma	-	-	-	10	-	-
	Nota boyama	-	4	-	-	-	-
Toplam		41	22	16	56**	107	26

*2 ritim çalışma grubunda 10 ve 20 adet ritim örneği vardır.

**Boşluk doldurma çalışmaları etüt ve parçalarda da kullanılmıştır. Etüt ve parçalarda kullanılan boşluk doldurma çalışmaları sayıya dahil edilmemiştir.

Sağ el tekniği konusunda D ve E metotlarında çeşitli alıştırmalara yer verildiği görülmektedir. Sağ el - sol el koordinasyonunu sağlamaya yönelik alıştırmalar ise B ve E metotlarında görülmektedir. Bu konular, gitar eğitimi başlangıcına temel oluşturan teknik becerilerin kazandırılması bakımından oldukça önemlidir. E metodunda her alıştırma, içeriğine uygun olarak isimlendirilmiştir. Böylece alıştırmalar şarkı görünümünü kazanmıştır.

Aşağıdaki tabloda, Tablo 7'deki alıştırma sayıları frekans ve yüzde olarak ifade edilmiştir. Yüzde sayıları, toplam alıştırma sayısı dikkate alınarak hesaplanmıştır.

Tablo 8. Alıştırmaların temel teknik beceriler, nota öğretimi ve nota yazım çalışmalarına oranı

	A		B		C		D		E		F	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Temel Teknik Beceriler	29	70.7	15	68.2	4	25	17	30	29	27.1	-	-
Nota Öğretimi	12	29.3	3	13.6	12	75	29	51.7	78	72.9	26	100
Nota Yazım Çalışmaları	-	-	4	18.2	-	-	10	18	-	-	-	-
Toplam	41	-	22	-	16	-	56	-	107	-	26	-

Alıştırmaların dağılımında temel teknik becerilere yönelik alıştırma oranının en yüksek olduğu kitabın A metodu olduğu görülmektedir. A metodunu sırasıyla B, D, E ve C metotları izlemektedir. F metodunda yalnızca gitarda nota öğretimine yönelik alıştırmaların olduğunu görmekteyiz. F metodunu sırasıyla C, E, D, A ve B metotları izlemektedir. Nota yazım çalışmalarına yönelik alıştırmalara yalnızca B ve D metotlarında yer verilmiştir.

Çalgı metotlarındaki alıştırmaların, hedeflenen davranışın kazandırılmasını sağlamadaki rolü önemlidir. Bu yüzden alıştırmalar konuyu destekleyici ve tamamlayıcı olmalıdır. Ayrıca alıştırmaların, parçalar için ön hazırlık niteliği taşıdığı düşünülmektedir. Metotlarda genel olarak alıştırmaların konuları desteklediği ve pekiştirdiği söylenebilir. Ancak nota yazım çalışmalarına yalnızca iki metotta

yer verildiği görülmektedir. Nota yazım çalışmaları nota öğretimini kolaylaştırıcı ve kalıcı kılan etkinlikler arasındadır. Bu yüzden bu etkinliklerin özellikle çocuk kitaplarında bulunmasının yararlı olacağı düşünülmektedir.

3.7. Metotlardaki Parçaların Müzik Türlerine Göre Dağılım Oranlarına İlişkin Bulgu ve Yorumlar

Aşağıdaki tabloda parça sayıları frekans ve yüzde değerleri şeklinde ifade edilmiştir. Yüzde sayıları, toplam parça sayısı dikkate alınarak hesaplanmıştır.

Tablo 9. Parçaların müzik türlerine göre dağılımı

	A		B		C		D		E		F	
	f	%	F	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Çocuk şarkıları	12	41.4	6	14.6	24	40.7	7	17.5	14	45.2	27	38.6
Popüler şarkılar	2	6.9	20	48.8	18	30.5	3	7.5	1	3.2	3	4.3
Halk şarkıları (anonim)	6	20.7	4	9.8	7	11.8	14	35	-	-	26	38.6
Klasik müzik parçaları	1	3.4	7	17	6	10.2	16	40	1	3.2	14	20
Türk sanat müziği eserleri	2	6.9	4	9.8	2	3.4	-	-	-	-	-	-
Metot yazarının besteleri	6	20.7	-	-	2	3.4	-	-	15	48.4	-	-
Toplam	29	-	41	-	59	-	40	-	31	-	70	-

Metotlarda çoğunlukla çocukların aşına olduğu tanınan ve bilinen parçalar (çocuk şarkıları, popüler şarkılar, halk şarkıları, klasik müzik parçaları, Türk Sanat Müziği eserleri) kullanılmıştır. A ve C metotlarında çocuk şarkıları, B metodunda popüler şarkılar, D metodunda klasik müzik parçaları, E metodunda metot yazarı besteleri, F metodunda ise halk şarkıları ağırlıktadır. Çocuk metotlarında kullanılan parçaların ilgi çekici ve teknik anlamda güçlük yaratmayacak özellikte olması beklenir. Çocukların müzik eğitiminde bilinen melodilerin motivasyon ve kavrama kolaylığı sağladığı bilinmektedir. Çiçek (2005) müzik eğitiminde çocukların yakın çevresindeki çocuk ezgileri ve şarkılarının tercih edilmesi gerektiğini belirtmiştir. Aynı şekilde Dinçer (1992) de çocukların çalacağı müziklerde bilinen ve sevilen eserlerden yola çıkmanın yararlı olacağını ifade etmiştir. Bundan dolayı parça seçiminde yaygın olarak bilinen melodilerin tercih edilmesinin olumlu bir yaklaşım olacağı düşünülmektedir. Ayrıca metotlarda kullanılan parçalarda çeşitli müzik türlerine yer verildiği görülmektedir. Yıldız (2002) çocukların eğitiminde kullanılacak müzik türlerini; tekerlemeler, saymacalar, ninniler, türküler, çocuk şarkıları ve çalgı müziği olarak sıralamıştır. Metottaki parçalarda kullanılan müzik türlerinin çeşitli olmasının birçok yönden faydalı ve gerekli olduğu söylenebilir.

3.8. Metotlarda Kullanılan Etüt ve Parçaların Dağılımına İlişkin Bulgu ve Yorumlar

Aşağıdaki tabloda alıştırma ve parça sayıları frekans ve yüzde değerleri şeklinde ifade edilmiştir. Yüzde sayıları, alıştırma-parça sayısının toplamı dikkate alınarak hesaplanmıştır.

Tablo 10. Alıştırma ve parçaların oranı

	A		B		C		D		E		F	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Alıştırma	41	58.6	22	34.9	16	21.3	56	58.3	107	77.5	26	27.1
Parça	29	41.4	41	65.1	59	78.7	40	41.7	31	22.5	70	72.9
Toplam	70	-	63	-	75	-	96	-	138	-	96	-

Alıştırmalar, teknik boyutta gelişim sağlamaya ve konuları pekiştirmeye yardımcı olması bakımından önemlidir. Alıştırmaların melodik ve ritmik yapısı göz önünde bulundurulduğunda, kulağa şarkılar kadar akıcı gelmediği söylenebilir. Çocukların alıştırma melodilerini tanımadığı düşünüldüğünde alıştırmaların parçalar kadar dikkat çekici olmadığı söylenebilir. Çocukların müzik yaparken zevk ve doyum sağlaması yanında temel teknik becerileri de kazanması için alıştırmalara yer verilmesi gerektiği ortadadır. Tablo incelendiğinde *alıştırma oranı* en yüksek olan metot E metodu, parça oranı en yüksek olan öğretim metodunun ise C metodu olduğu görülmektedir. Metotlarda alıştırma ve parça oranlarının farklılıklar gösterdiği herhangi ölçülü bir görünüm sergilemediği görülmektedir.

4.9.1. Metotlardaki Alıştırma ve Parçaların Melodik Yapılarına İlişkin Bulgu ve Yorumlar

Metotlarda kullanılan alıştırma ve parçaların çoğunlukla soru-cevap şeklinde bir veya iki cümleden oluşmuş basit melodilerden meydana geldiği tespit edilmiştir. Alıştırma ve parçalardaki ses aralıklarına bakıldığında genellikle sıralı seslerle oluşturulmuş melodiler göze çarpmaktadır. Melodilerdeki ses genişliklerinin çoğunlukla 3'lü, 4'lü ve 5'li olduğu görülmektedir. Melodilerdeki ses genişliğinin F ve E metotlarında aşamalı olarak arttığı görülmektedir.

Dinçer (1992) çocukların çalabileceği çalgı müziklerinde, ezginin kısa ve kolay olması gerektiğini belirtmiştir. Altınok (1998) ise, çocuğun çalabileceği çalgı müziklerindeki melodilerde ses alanının çok geniş olmaması ve çok geniş aralıklar kullanılmaması gerektiğini; daha çok sıralı sesler ve 3'lü, 4'lü ve 5'li aralıkların kullanılması gerektiğini ifade etmiştir. Çocuklara yönelik hazırlanan gitar metotlarında kullanılacak parça ve alıştırmaların seçiminde bu özelliklere dikkat edilmesi gerektiği söylenebilir.

4.9.2. Alıştırma ve Parçaların Ritmik Yapıları

Genel olarak metotlarda kullanılan alıştırma ve parçalarda birlik, ikilik, noktalı ikilik, dörtlük, sekizlik nota birimleri kullanıldığı tespit edilmiştir. Ayrıca alıştırma ve parçalarda 2/4, 3/4'lük ve 4/4'lük ölçü birimlerinin kullanıldığı görülmektedir.

Şekil 1. B Metodunda Kullanılan Ritmik Yapılar

B metodunda diğer metotlardan daha farklı ritim yapıları kullanıldığı için şekil 4.9.2.1. ile gösterilmiştir. B metodundaki ritmik yapılarda sık sık senkoplara ve uzatma bağlarına yer verildiği görülmektedir. Şekil 4.9.2.1.'de görülen ritmik yapılardan çoğunun, çocukların kolaylıkla algılayabileceği düzeyde olmadığı düşünülmektedir. Bu ritmik yapının ancak bilindik melodilerde kullanılmış olması sayesinde çocuklar tarafından çalınması mümkün olabilir.

Çocuk metotlarında, çocukların algılayabileceği ve uygulayabileceği ritmik yapıların kullanılması beklenir. Çocukların anlamakta güçlük çektiği ritmik yapıların bilinen melodiler aracılığıyla kavratılması yönteminin, öğretim sürecine olumlu katkıları olacağı açıktır. Ancak B metodunda çocukların algılama düzeyinin oldukça üstünde olan ritmik yapılar bilinen melodilerde kullanılmıştır. Bu durumda, çocuklar ritmik yapıyı teorik olarak anlamadan çalacağı için, bu yöntemin öğretim sürecinde yeterince etkili olamayacağı düşünülmektedir. Altınok (1998) çocuğun çalabileceği çalgı müziğinin ritim yönünden zor olmaması, kolay ve sade ritimlerden oluşması; bu müziklerde daha çok dörtlük ve sekizlik ritimlerin kullanılması gerektiğini ifade etmiştir.

5. SONUÇLAR VE ÖNERİLER

Bu araştırmada;

Metotların **fiziksel özelliklerine** (ebat, cilt, kapak yapısı, sayfa sayısı ve kâğıt cinsi) ilişkin elde edilen sonuçlar şunlardır: A, B ve C metot ebatlarının "Milli Eğitim Bakanlığı Ders Kitapları Yönetmeliği"nin ölçülendirme sistemine uygun olduğu görülmüştür. Diğerleri bu ölçütü karşılamamaktadır. Diğer yandan B ve D metotlarında kullanılan spiral ve zımbalı ciltlemeler, metodun nota sehvasında kullanımına tutkallı ciltli olanlardan daha uygundur. Sağlam ve uzun süreli kullanım

açısından ise dikiş, spiral ve zimba yöntemiyle ciltlenen A, B, D, E ve F metotları tercih edilebilir. Kâğıt niteliğine göre yapılan değerlendirmede de B ve C metotlarında kullanılan kuşe kâğıt, ilgi çekiciliği ve kalitesiyle öne çıkmaktadır.

Metotlardaki **ön bilgi ve açıklamalara** bakıldığında çoğunda metot içeriği ile ilgili açıklamalar olduğu belirlenmiş ve gitar eğitimine başlangıç aşamasında gerekli olabilecek bilgilere yer verildiği görülmüştür. E metodu dışındaki tüm metotlarda ön bilgi olarak gitarın fiziki yapısının tanıtımının; temel nota bilgilerinin, müziksel terim ve işaretlerin bulunduğu saptanmıştır. Bunların yanı sıra B ve D metotlarında tırnak şekliyle ilgili bilgilere de rastlanmıştır.

Metotlarda kullanılan **görsel imge tipleri** değerlendirildiğinde ise illüstrasyon, resim, fotoğraf, imaj, çizim, simge, tablo ve düşünce balonlarına rastlanmıştır. Ayrıca metotlarda görsel imgelerin içerikle bağlantılı olarak kullanıldığı görülmüştür. Metotların tümünün kapağında görsel öğeler renklidir; fakat iç sayfalara bakıldığında yalnızca A, B ve C metotlarının görsellerinin renkli olduğu tespit edilmiştir. B ve C metotlarında bunlara ek olarak notalar da renkli basılmıştır.

Metotlarda çocukların gitar eğitimine başlangıç oluşturacak konulara yer verildiği görülmektedir. Genel olarak tutuş ve oturuş pozisyonu, sağ el ve sol el tutuş pozisyonları, parmak sembolleri ve numaraları, sağ el vuruş teknikleri, notaların klavye üzerinde öğretimi, iki sesin birlikte çalınması, dizi ve arpej gibi temel konular işlenmiştir. Ayrıca B ve C dışındaki tüm metotlarda konular arası bağlantılar aşamalık göstermektedir. Ayrıca metotların tümünde konulara yönelik açıklamalara yer verildiği gözlenmiştir.

Temel teknik beceri kazandırmaya yönelik alıştırmaların en yüksek olduğu metot ise A'dır. Bu metodu sırasıyla B, D, E ve C metotları izlemektedir. F metodu, temel teknik becerilere yönelik alıştırmaların içermemesine karşın nota öğretimine yönelik alıştırmaların en yüksek oranda olduğu metottur.

A ve C metotlarında çocuk şarkıları, B metodunda popüler şarkılar, D metodunda klasik müzik parçaları, E metodunda metot yazarı besteleri, F metodunda ise halk şarkıları ağırlıktadır. Metotlarda, tanınan ve bilinen parçalar, metot yazarı bestelerine göre yoğunluktadır. Bunun yanında **alıştırma oranı** en yüksek olan metot E metodu, **parça oranı** en yüksek olan öğretim metodu ise C metodudur.

Metotlardaki alıştırma ve parçalarda, çoğunlukla bir veya iki cümleden oluşmuş basit **melodi yapılarına** yer verildiği belirlenmiştir. Ayrıca sıralı seslerden oluşan melodiler sıklıkla kullanılmıştır. Melodilerde ses aralıkları ve ses genişlikleri çoğunlukla 3'lü, 4'lü ve 5'lidir. Metotların çoğunda alıştırma ve parçalarda birlik, ikilik, noktalı ikilik, dörtlülük, noktalı dörtlülük, sekizlik nota süreleri; 2/4, 3/4, 4/4'lük

basit ölçü birimleri kullanılmıştır. Ancak B metodunda daha ileri düzey ritmik yapılar kullanılmıştır. C metodunda 7/8 ve 9/8'lik bileşik ölçü birimlerine yer verilmiştir. B ve C metotlarındaki ritmik yapılarda, senkop ve uzatma bağları sıklıkla kullanılmıştır.

Sonuç olarak, çocuklara yönelik gitar eğitiminde kullanılan öğretim metotları genel bir çerçevede ve toplu olarak değerlendirildiğinde, bu metotların fiziksel ve içeriksel yapılarının 6-9 yaş aralığındaki çocukların gelişim özelliklerine ve müzik eğitimin temel ilkelerine uygun olduğu görülmüştür. Ancak çalışmanın örnekleme bağlamında tüm boyutlarıyla ideal özellikler taşıyan bir öğretim metodunun olmadığı gözlenmiştir. Bu noktadan hareketle, 6-9 yaş aralığındaki bir çocuğun gelişimsel özellikleri ve ilgi dünyası göz önüne alınarak bir başlangıç düzeyi gitar öğretimi metodunun nasıl olması gerektiğiyle ilgili öneriler, bu konuda çalışma yapanlara ve yayınevlerine bir yol haritası olacaktır.

Bu öneriler şunlardır:

Çocuk kitaplarında fiziksel yapının çocukların kullanımına uygun ve dayanıklı olması beklenir. Kitapların, spiral veya zimba yöntemiyle ciltlenmiş olması nota sehпасında kullanım açısından daha uygundur. Kapakta kalın kartonun, sayfalarda da kalın kuşe veya 1. hamur cinsinin tercih edilmesi dayanıklılık bakımından daha uygun olacaktır.

Çocuk kitaplarında kitap kullanımıyla ve derslerde kullanılacak araç-gereçlerle ilgili açıklamalar yapılması eğitimciler, veliler ve çocuklar için yararlı olacaktır. Kitaplarda çocukların fiziksel özelliğine uygun gitar seçimi, tırnak şekli ve bakımı, gitarın akort edilmesiyle ilgili bilgilere yer verilmesi faydalı olacaktır. Tüm başlangıç kitapları için gerekli unsurlardan olan temel müzik bilgilerine ve çalgının tanıtımına yönelik bilgilere yer verilmesi önemlidir.

Çocuk kitaplarında en önemli yapılardan biri de görsel öğelerdir. Görsel imge tiplerinin seçiminde açıklama, ön bilgi, konu, alıştırma-parça gibi metodun bölümleri dikkate alınmalıdır. Teknik öğelerin öğretiminde fotoğraf imgesinin kullanılması, öğretilen davranışın gerçekçi olması bakımından daha yararlı olacaktır. Fotoğrafların açık, net ve doğru davranış biçimini yansıtmaya karakterde olması gerekmektedir. Alıştırma ve parçalarda illüstrasyonların kullanımı çocukların hayal gücünü ve yaratıcılık özelliklerini geliştirmede etkili olacaktır. Kitaplardaki sayfa düzenini oluşturan öğelerin anlaşılır, sade ve göz yormayan boyut ve yoğunlukta olmasına dikkat edilmelidir. Nota yazımının, çocukların rahatlıkla algılayabileceği ve sayfa düzeninde sıkışıklık yaratmayacak büyüklükte olması öğretim sürecinin verimliliğinde etkili olacaktır.

Çocuk metotlarında oturuş ve tutuş pozisyonu, sağ el-sol el tutuş pozisyonu, parmak numaraları ve sembolleri, sağ el teknikleri, I. pozisyon notaları gibi temel becerileri içeren konulara yer verilmesi gerekmektedir. Tutuş ve oturuş konusuna farklı pozisyonların da dahil edilmesi doğal bir tutuş benimsenmesi açısından faydalı olacaktır. Gitar üzerindeki notalar öğretilirken aşamalı olarak ilerlenmeli, mümkün olduğunca gelinen seviyeye uygun ve öğrenilen notaların karıştırılmasına meydan vermeyecek tel ve pozisyonlar seçilmelidir. Öğrenilenlerin kalıcı olabilmesi için çeşitli çalışmalara yer verilerek konular pekiştirilmeli, konular arasında tutarlı ve anlamlı bir aşamalı yapı oluşturulmalıdır.

Metotlarda temel becerileri kazandırmaya yönelik konularda resimlemeleri destekleyici açıklamalar yapılması bilgilerin daha doğru ve işlevsel olarak anlaşılmasını ve uygulanmasını sağlayacaktır. Konu açıklamalarının konuların öğretimi sırasında verilmesi daha etkili olacaktır.

Metotlarda öğretilen konuyu destekleyici, parçalara hazırlayıcı ve öğrencinin hazır bulunuşluk düzeyine uygun alıştırmalar seçilmesi uygun olacaktır. Başlangıç aşamasında sağ el ve sol el tekniğinin uygulanmasına, daha sonra sağ el ve sol el koordinasyonunun sağlanmasına yönelik alıştırmalara yer verilmesi uygun bir yaklaşım olacaktır. Notaların gitar üzerinde öğretiminin yanında porte üzerinde nota çalışmalarına da yer vermek daha kalıcı bir uygulama olacaktır. Nota öğretiminde boşluk doldurma, bulmaca, karikatür gibi eğlenceli çalışmalara yer verilebilir.

Metotlardaki parça seçiminde çoğunlukla bilinen ve sevilen şarkıların tercih edilmesi; müzik yapmayı daha zevkli hale getirmesi, çalgıya olan ilgiyi arttırması ve motivasyon sağlaması bakımından faydalı olacaktır. Çeşitli müzik türlerine ait parçaların seçilmesi müzik kültürünü tanıtmada ve müziksel algılama biçimini geliştirmede etkili olacaktır.

Metotlarda alıştırma-parça dengesi iyi oluşturulmalı; eğlenceli ve kolay parçaların yanı sıra müzikal ve teknik anlamda eğitici ve geliştirici alıştırma veya parçalara da yer verilmesi faydalı olacaktır.

Alıştırma ve parçalarda melodilerin basit ve kısa cümle yapılarına sahip olması gerekmektedir. Sıralı ve yakın seslerle oluşturulmuş, ses genişliği fazla olmayan melodilerin tercih edilmesi uygundur. Metotlarda basit ve sade ritmik yapıların kullanılması, (birlik, ikilik, dördlük, sekizlik) başlangıç düzeyi için daha uygun bir yaklaşım olacaktır. Yani melodi ve ritim yapılarının birbiriyle uyumlu ve çalınabilir zorluk düzeyine sahip olması öğretim süreci için yararlı olacaktır.

KAYNAKÇA

Altınok, R. (1998). **Kız Meslek Liseleri İçin Müzik**, İstanbul: Esin Yayınları.

Büyüköztürk, Ş. ve diğerleri, (2014). **Bilimsel Araştırma Yöntemleri**, 18. Baskı, Pegem Akademi Yayınları, Ankara.

Campbell, P. S. ve Kassner, C. S., (2014). **Music İn Childhood**, 4. Edition, Cengage Learning Publishing, United States of America.

Çiçek, S., (2005). **İlköğretimde Müzik Öğretimi**, 2. Baskı, Ezgi Kitabevi Yayınları, Bursa.

Dinçer, İ., (1992). **Çocuk Gelişimi İle İlgilenenler İçin Müzik El Kitabı**, Ya-pa Yayınları, İstanbul.

Duncan, C., (2012). **Modern Yaklaşımla Klasik Gitar**, Porte Müzik Yayıncılık, İstanbul.

Ekiz, D., (2003). **Eğitimde Araştırma Yöntemleri Ve Metotlarına Giriş**, Anı Yayıncılık, Ankara.

Elmas, Y., (2003). **Sorularla Gitar**, 2. Baskı, Pan Yayıncılık, İstanbul.

Erim, A., (2005). **Türkiye’de Klasik Gitar Eğitiminde Kullanılan Başlangıç Kitaplarından Bazılarının Öğretme-Öğrenme Süreçleri Açısından Karşılaştırılması**, Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bolu.

Fabbri, R., (2000). **Suoniamo La Chitarra**, Nuova Carisch, Milano.

Göğüş, G., (2009). “Müzik Yeteneğinin Geliştirilmesinde Küçük Yaşlarda Eğitime Başlamanın Önemi”, **Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi**, 22 (1), 89-102, Bursa.

İşbilen, B. ve Gölebatmaz, Ö., (2012). **Çocuklar İçin Gitar Metodu**, 3. Baskı, İşbilen Yayınları, Ankara.

Kanneci, A., (2005). **Türk Bestecilerinin Solo Gitar Sonatlarının Gitar Eğitimine Katkıları Yönünden İncelenmesi**, Yayımlanmış Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Entitüsü, Ankara.

Kaptan, A. Y. ve Kaptan, S., (2005). “Ders Kitaplarındaki Tasarım Sorunları ve Öğrencilerin Öğrenme Düzeyine Etkisi”, **Ondokuzmayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi**, S.19, Samsun.

Kaptan, A. Y. ve Kaptan, S., (2008). “Ders Kitaplarında Görsel Düzen”. Demirel, Ö ve Kiroğlu, K. (eds.), **Konu Alanı Ders Kitabı İncelemesi**, (S.160-168), Pegem Akademi Yayıncılık, Ankara.

Kaptan, A. Y., (2008). “Ders Kitaplarında Fiziksel Yapı”, Demirel, Ö ve Kiroğlu, K. (eds.), **Konu Alanı Ders Kitabı İncelemesi**, (S.192-193), Pegem Akademi Yayıncılık, Ankara.

Karakaya, İ., (2012). “Bilimsel Araştırma Yöntemleri”, Tanrıoğen, A. (ed.), **Bilimsel Araştırma Yöntemleri**, (ss. 59), Anı Yayıncılık Ankara.

Kılıç, A. ve Seven, S., (2005). **Konu Alanı Ders Kitabı İncelemesi**, 5. Baskı, Pegem Akademi Yayıncılık, Ankara.

Küçükay, B., (2012). **Çocuklar İçin Klasik Gitar Metodu**, Bemol Yayıncılık, İstanbul.

Miche, M., (2002). **Weaving Music Into Young Minds**, Thomson Learning Publishing, United States of America.

Say, A., (2001). **Müziğin Kitabı**, Müzik Ansiklopedisi Yayınları, Ankara.

Uçan, A., (2005). **Müzik Eğitimi**, 3. Baskı, Evrensel Müzikevi Yayınları, Ankara.

Yavuzer, H., (2001). **Çocuk Psikolojisi**, 20. Baskı, Remzi Kitabevi Yayıncılık, İstanbul.

Yener, Y. A., (2011). "Müziğin Çocuklar Ve Yaşlılar Üzerindeki Etkisi", **Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi**, S.29 (1), Denizli.

Yıldırım, A. ve Şimşek, H., (2008). **Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri**, 7. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara.

Yıldız, G., (2002). **İlköğretimde Müzik Eğitimi**, Anı Yayıncılık, Ankara.